N°. 93.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 20. NOVEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den November.

Alhier is in de jongste dagen, algemeen het gerucht in omloop dat de Prins Napoleon Bonaparte, voor alsnog de vermoedelijke erfgenaam der Fransche keizerskroon, in het huwelijk zal treden met eene Duitsche vorstin en wel met eene Prinses van Hohenzollern-Sigmaringen.

— Het Fransche regeringsblad van heden behelst een artikel over de duurte der levensmiddelen, waarin betoogd wordt dat de volksvoeding in Frankrijk door de eigen productie van voedselstoffen gepaard aan den ruimen toevoer van buitenlandsch graan, tot aan den volgenden oogst genoegzaam is verzekerd, en dat derhalve ook eerlang eene daling der prijzen mag worden verwacht.

— Het hof van assises der Seine heeft eergisteren uitspraak gedaan over het lot der personen, welke zijn betrokken in de zamenzweringen van het Hippodrome en van de Opéra Comique; 7 beschuldigden zijn vrijgesproken; de overigen zijn veroordeeld als volgt: 7 tot deportatie, 3 tot 8 jaren verbanning; 1 tot 10 jaren; 3 tot 7 jaren en 5 tot 5 jaren kerkerstraf; 1 tot 5 jaren en 1 tot 3 jaren gevangenschap.

De teregtzittingen in dit proces zijn bestendig door een talrijk publiek bijgewoond, en aan de Fransche dagbladen is veroorloofd verslag van dezelve te geven. Het publiek heeft zich alzoo kunnen overtuigen dat de misdadige plannen tegen den Keizer en de woelingen der demokratische genootschappen geen uitvindsels der politie zijn, zoo als de politieke tegenstanders van het tegenwoordige Fransche gouvernement zouden willen doen gelooven.

— Thans is eene telegrafische lijn daargesteld tusschen het bureau der longitude te Parijs en het observatorium van Greenwich; men zal nu de astronomische opmerkingen beginnen en bepaald het verschil kunnen opmaken tusschen de lengte van Greenwich en Parijs.

— Een der Fransche handelsbladen, het *Journal de Hâvre*, berigt dat op de Fransche scheepswerven thans gezamenlijk 314 stoombooten in aanbouw zijn voor particulieren of vereenigingen.

— Volgens eene telegraphische tijding hebben de wetgevende kamers van Sardinië den 14den dezer hare door de zomer-vacantie afgebroken zittingen hervat. Na de afdoening van drie aanhangige wets-ontwerpen wordt de zitting gesloten, en kort daarna, waarschijnlijk nog in deze maand, zal de nieuwe wetgevende zitting door den Koning met eene troonrede geopend worden. Dan eerst zal het ministerie, naar men verwacht, zijne nieuwe plannen van hervorming voordragen, met name eene regeling van de burgerlijke echtverbindtenis en van andere aangelegenheden die de kerk raken. De nieuwe minister van justitie, de heer *Ratazzi*, is door de kiezers van Alessandria bijna eenstemmig als lid der kamer van volksvertegenwoordigers herkozen, hetgeen eene nieuwe zege is voor het ministerie, waarin de heer *Ratazzi* werd opgenomen met het doel om de liberale beginselen in de burgerlijke wetgeving en in de betrekkingen tusschen Staat en Kerk voortaan met kracht te doen toepassen.

— In de eerste week dezer maand zijn te Marseille 102 schepen met graan aangekomen, te zamen 283,779 hectoliters tarwe inhoudende.

— Toen het Pantheon te Parijs door den tegenwoordigen Keizer aan de kerk teruggegeven en weder aan de dienst der *H. Genoveva* gewijd werd, kwamen er van de zijde der geestelijkheid aanzoeken om de grafteekens van *Voltaire en Rousseau*, die in 1792 met groote plegtigheid in het Pantheon waren opgerigt, uit het nu weder gewijde gebouw te verwijderen. Deze aanzoeken werden afgewezen; doch thans verneemt men dat de beide grafteekens thans met planken omgeven en alzoo aan het gezigt onttrokken zijn.

— Te Marseille en te Triëst zijn berigten uit Konstantinopel van den 7 dezer ontvangen, waarvan de hoofdinhoud door telegraphische depêches wordt medegedeeld. De bevolking der hoofdstad was in groote opgewondenheid, vooral sedert het bekend werd dat de Sultan besloten had zich nader bij het oorlogstooneel te begeven; den bijnaam van *Gazi* of *veroveraar* was hem deswege gegeven; evenwel heerschte er ongestoorde orde. Twee honderd Russen waren te Konstantinopel aangebragt, die gevangen waren genomen bij de bestorming eener Russische forteres in Klein-Azië. Meer en meer door geldgebrek gedrongen, was de Porte overgegaan tot de uitvoering van het laatstelijk genomen besluit om eene aanzienlijke geldleening te Parijs en te Londen te sluiten; *Namik-Pacha* is daarmede belast en reeds te Marseille aangekomen.

De Porte hield op de krijgsbedrijven in Azië niet minder het oog dan op die aan den Donau. Eene aanzienlijke Turksche krijgsmagt werd bij de Aziatische grenzen vereenigd, terwijl een groot deel der Turksche vloot naar de Zwarte zee gestevend was, om de bewegingen dier krijgsmagt te ondersteunen.

De Porte onzeker zijnde omtrent de ware bedoelingen der regering van Servie, welks bevolking sinds lang meer geneigd is tot aansluiting aan de zaak van Rusland, heeft den vorst van Servie uitgenoodigd bepaaldelijk te verklaren of hij al of niet bereid zou zijn des noods de Servische vestingen voor eene Turksche bezetting te openen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 16den November.

Volgens een telegraphisch berigt uit Karlsruhe heeft de aartsbisschop van Freiburg de leden van den Katholijken Opperkerkeraad thans werkelijk in den ban gedaan, omdat zij in de vervulling hunner ambtspligten medewerkten tot de handhaving en uitoefening van de regten die het staatsbestuur over de Katholijke Kerk beweert te hebben.

Men meldt voorts uit Freiburg dat laatstleden Zondag bij de vroegmis het besluit tot excommunicatie van den Roomsch-Katholieken Opperkerkeraad en van den stadsdirecteur *Burger* van den kansel is afgelezen, en dat kort daarop de vicaris *Kästle*, die deze aflezing gedaan had, in hechtenis is genomen en naar de stadsgevangenis overgebragt.

— Met zekerheid kan nu worden medegedeeld dat de Sultan voornemens is in persoon naar het leger te gaan. Het besluit daartoe is den 31sten October in een grooten ministerraad, tot bijwoning waarvan ook de ulemas en de hoofden der voornaamste moskeën uitgenoodigd waren, medegedeeld. De Sultan verscheen zelf in die vergadering en deed, na eenige woorden tot inleiding gesproken te hebben, den hatti-scherif aan Reschid-pacha ter hand stellen, die daarvan te midden der plegtigste stilte voorlezing deed.

«Niet genoeg kan ik den ijver en de geestdrift mijner troepen roemen alsmede de verknochtheid en trouw die mij door al mijne ambtenaren en mijne onderdanen in het algemeen, onophoudelijk is betuigd bij gelegenheid der toerustingen welke hebben plaats gehad sedert den dag waarop het waarschijnlijk werd dat het met Rusland opgerezen geschil op eenen oorlog zou uitloopen.

«Daar de staat van oorlog thans een onbetwistbaar feit is, vertrouw ik dat elk voortaan met nog meer ijver medewerken en zijnen pligt vervullen zal.

«Dewijl de ware oorzaak van dezen oorlog alleen gelegen is in het loffelijk besluit om de heilige regten en de onafhankelijkheid mijns rijks in stand te houden, heb ik, mij verlatende op Gods almagt en onder inroeping van den heiligen geest van onzen Propheet, besloten met de eerste dagen van het voorjaar, met Gods hulp, tegenwoordig te zijn bij de vervulling van een zoodanigen pligt. Er dient alzoo nu reeds gezorgd te worden voor de aanstalten die mijn keizerlijke stoet vereischt; en daar mijn hoofdkwartier eerst te Adrianopel zal gevestigd zijn, moet aldaar alles vooraf gereed gemaakt worden hetgeen noodig is voor de krijgslieden die onder mijn bevel zullen staan. Gij moet derhalve, in overleg met al mijne ministers, u beijveren alle gepaste maatregelen te nemen.

«Dat de Allerhoogste uit liefde voor zijnen heiligen Propheet, ons rijk in alle omstandigheden doe zegevieren; en moge allen die daartoe medewerken, het heil in deze wereld en in de andere te beurt vallen.»

Het in dit schrijven aangekondigde besluit des Sultans heeft onder de Turksche bevolking degenen weder gerust gesteld die begonnen te vreezen dat de Sultan zich door den Britschen gezant zou laten overhalen tot nieuwe inschikkelijkheid jegens Rusland.

Verder leest men in de berigten uit Konstantinopel van den 8 November, dat aldaar den 4 dezer eenige Russen waren aangebragt die bij de schermutselingen op de grenzen Azië krijgsgevangen gemaakt waren. Ook werd er een Russisch oorlogs-transportschip verwacht, hetwelk op eenigen afstand van den ingang der Zwarte zee was genomen. Op aanhouden der bevelhebbers van het Engelsche en Fransche eskader was bepaald dat de vloten niet zoo ver van Konstantinopel en zoo verdeeld zouden blijven.

— De half-officiele *Oesterreichische Correspondenz* zegt in haar nommer van den 13 dezer: «Volgens een gisteren nacht alhier door den telegraaph aangebragt berigt uit Bucharest, heeft de Russische opperbevelhebber, vorst *Gortschakoff* zich den 8 met zijn ganschen staf naar Oltenitza begeven. De Turken moeten bij Turtukai talrijke troepen over den Donau hebben gebragt, en men dacht dat van hunne zijde een nieuwe aanval zou worden ondernomen.»

— Een Berlijnsch blad waaraan half-officieel gezag wordt toegeschreven, de *Preussische Correspondenz*, zegt: «Eene te Berlijn ontvangen telegraphische depêche uit Bucharest van den 10 dezer maakt het hoogst waarschijnlijk dat op dien dag tusschen Bucharest en Oltenitza een groote veldslag geleverd is, welks uitslag echter bij de afzending van het berigt nog niet bekend kon zijn.»

Een hiermede overeenkomend berigt wordt door de half-officiele *Oesterreichische Correspondenz* medegedeeld.

«De beide genoemde bladen berigten dat keizer *Nikolaas* zijnen adjudant-generaal graaf *Budberg* belast heeft met het burgerlijk bestuur over de Donau-vorstendommen, hetwelk de Hospodars, gelijk men weet, hebben moeten nederleggen.

Een telegraphisch berigt uit Weenen van eergisteren, Donderdag morgen bevestigt het berigt van het zamentrekken eener Oostenrijksche leger-afdeeling in Kroatie; en meldt verder dat een korps Russische troepen van 50,000 man, hetwelk onder bevel van den generaal *Osten-Sacken* in Bessarabie gelegerd was, over de Pruth getrokken is om de Russische krijgsmagt in de Donau-vorstendommen te versterken.

Een nader telegraphisch berigt uit Weenen van gisteren (18 November) meldt dat volgens een officieel berigt uit Bucharest van den 14den, de Turken vrijwillig, zonder strijd, en na te Oltenitza de opgeworpen verschansingen te hebben vernield, de brug afgebroken en het quarantaine gebouw in brand gestoken te hebben, over den Donau teruggetrokken waren. De reden van dien aftogt was onbekend.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 19den November.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Woensdag zijn de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot bekrachtiging eener met de Nederlandsche Handel-maatschappij gesloten overeenkomst aangevangen. Bij de handeling van de wets-voordragt in het algemeen, hebben toen het woord gevoerd de heeren *G. Schimmelpenninck*, *Stolte*, *Rijk*, *van Deinse*, *van Bossel* en *Ter Bruggen Hugenholtz*.

De Commissie van Rapporteurs: 1°. voor het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staats-begrooting van rente aan de Nederlandsche Rhijnspoorweg-maatschappij; en 2°. tot vaststelling van hoofdstuk VII der Staatsbegrooting voor 1854 (Roomsch-Katholijke Eeredienst), hebben hare eindverslagen ter tafel gebragt. De Kamer heeft bepaald: 1°. dat de beraadslagingen over het eerste wets-ontwerp zullen plaats hebben na afloop van die over het wets-ontwerp tot amortisatie en aflossing van nationale schuld: 2°. en dat de behandeling van de begrootingswetten voor het volgende jaar, op aanstaanden Donderdag den 24sten dezer zal aanvangen.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Donderdag zijn de beraadslagingen voortgezet over het wets-ontwerp tot bekrachtiging eener met de Nederlandsche Handel-maatschappij gesloten overeenkomst. Aan de behandeling van het wets-ontwerp in het algemeen hebben toen deel genomen, de heeren: *Rochussen*, *de Man*, *Rijk*, *Dirks*, *Reinders*, *Sloet tot Oldhuis*, *Baud* en *Schimmelpenninck*.

De Commissie van Rapporteurs voor de wets-ontwerpen:

1°. tot vaststelling der begrooting wegens den arbeid der gevangenen, en

2°. tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1852 (bijdrage ten behoeve van het speciaalfonds voor de kosten van droogmaking van het Haarlemmer-meer), hebben hare eindverslagen ter tafel gebragt.

De Kamer heeft bepaald dat de beraadslagingen over die wets-ontwerpen zullen plaats hebben, op aanstaanden Maandag den 21sten dezer, na het opmaken der nominatie van vijf kandidaten ter aanvulling van de in den Hoogen Raad der Nederlanden ontstane vacature.

Onder de ingekomen stukken behoort een berigt van de Algemeene Rekenkamer van het overlijden van een harer leden, te weten van den heer *S. R. van Idsinga*. De Kamer heeft besloten dat de dag voor het opmaken der lijst van drie kandidaten, ter vervulling van de daardoor ontstane vacature nader zal worden vastgesteld.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn bovengezegde algemeene beraadslagingen voortgezet en geëindigd.

Bij de behandeling van het eenig artikel der wets-voordragt luidende:

»De overeenkomst op den 21/22 Julij 1853 tusschen den Minister van Kolonien en de Nederlandsche Handel-maatschappij gesloten, ter vervanging van die van 2/3 Julij 1849, behoorende bij de wet van den 14den September 1849 (*Staatsblad* n°. 42) wordt bekrachtigd zoodanig dezelve aan deze wet is geannexeerd."

Zijn drie amendementen voorgesteld daartoe strekkende om dit artikel door een tweede te doen volgen:

Het eerste werd voorgedragen door den heer *G. Schimmelpenninck*, die wenschte dat tweede artikel aldus te doen luiden:

»De hoeveelheid gouvernementsproducten welke na 1 Januarij 1860 in Indie zal kunnen verkocht worden wordt vóór dat tijdstip door de wet geregeld."

De heer *Elout van Soeterwoude* stelde het volgende voor:

»Van het voorbehoud, vervat in art. 2 der geannexeerde overeenkomst wordt zonder goedkeuring der wetgevende magt geen gebruik gemaakt."

De heer *Rochussen* wilde dat artikel aldus doen luiden:

»Voor den laatsten December 1859 zal door de wet worden beslist op welke wijze in verband met het bij deze wet bekrachtigde contract over de in Nederlandsch Indie aan de Regering geleverd wordende producten zal worden beschikt."

De beide eerste amendementen zijn in den loop der beraadslagingen, naar aanleiding van de daartegen ingebragte aanmerkingen, door de voorstellers ingetrokken.

Het amendement van den heer *Rochussen* is met 34 tegen 28 stemmen verworpen.

Het wets-ontwerp in zijn geheel aan eene stemming onderworpen, is met 58 tegen 5 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren *Jespers*, *Meeussen*, *Schimmelpenninck*, *Ter Bruggen Hugenholtz* en *Stolte*.

De Commissien van Rapporteurs voor de wets-ontwerpen tot regeling der uitgaven wegens verstrekkingen voor de Departementen van Marine en van Oorlog hebben hare eindverslagen ter tafel gebragt.

De Kamer heeft bepaald dat de beraadslagingen over deze wets-ontwerpen achtereenvolgens zullen gehouden worden op aanstaanden Maandag den 21 dezer, na afloop der op dien dag aan de orde gestelde werkzaamheden.

De Vergadering zal heden behandelen de vraag omtrent het in overweging nemen van het voorstel van negen leden betrekkelijk de afschaffing van het tonnengeld en den accijns op het geslagt.

— Blijkens eene dispositie van het Ministerie van Oorlog van den 14 dezer, No. 3, B, heeft het den Koning behaagd, uit aanmerking van de tegenwoordige duurte der eerste levensbehoeften, *voor dit maal* toe te staan, dat aan de gehuwde onderofficieren en verdere manschappen bij het leger, het bedrag worde uitbetaald, hetwelk zij op den 1. dezer, voor zoo veel de onderofficieren betreft, meer dan *f* 10,— en voor zooveel de overige manschappen aangaat, meer dan *f* 5,— op het kleedings- en reparatie-fonds te goed mogten hebben.

— Het door *l'Echo Universel* medegedeelde en ook door ons overgenomen berigt, betrekkelijk nieuwe bepalingen, ten aanzien der huwelijken van de officieren der landmagt, komt hierop neder: dat Z. M. bij besluit van den 24 October 1853, No. 63, met uitbreiding in zoo verre van het bepaalde bij art. 4 van het Koninklijk besluit van den 2 Maart ll., No. 65, heeft gelieven te vergunnen, dat de daarbij bedoelde officieren (den rang van kapitein hebbende of daarboven, of die daarmede zijn gelijk gesteld), al zijn zij geen deelgenoot aan de weduwen- en weezenkas, of dat zij de doorloopende contributie daarvoor niet betalen, evenwel opheffing zullen kunnen erlangen van een gedeelte van het verband, hetwelk ten behoeve van het Departement van Oorlog is gelegd, op vaste goederen of kapitalen, ten name of ten behoeve van de bedoelde officieren ingeschreven, te dien effecte dat steeds een jaarlijksch inkomen van *f* 400,— verbonden blijft.

— Bij het jongst alhier gehouden examen van onder-officieren uit het leger, dingende naar den rang van officier, vernemen wij dat van de 14 geëxamineerden 8 een voldoend examen hebben afgelegd.

— Het *Staatsblad n°.* 114, behelst een Koninklijk Besluit bepalende de uitgifte der nieuwe en de inwisseling van de nog in omloop zijnde muntbilletten. De Minister van finantiën heeft daaromtrent de volgende nadere bepalingen door middel der *Staats-Courant* doen bekend maken:

«De Minister van Finantien,

«Gezien hebbende Zijner Majesteits besluit van den 14den November 1853 (*Staatsblad n°.* 114), bepalende de uitgifte der nieuwe en de inwisseling der nog in omloop zijnde muntbiljetten, maakt bekend:

1°. dat op den 5den December 1853, bij *de Nederlandsche Bank te* Amsterdam, zal aanvangen de uitgifte der muntbiljetten, bedoeld bij de wet van 26 April 1852 (*Staatsblad n°.* 90);

2°. dat de muntbiljetten, uitgegeven krachtens de wet van 17 September 1849 (*Staatsblad n°.* 46) en tot een bedrag van *tien millioen gulden*, overeenkomstig de wet van 18 December 1852 (*Staatsblad n°.* 211), nog in omloop, worden ingetrokken, en door de muntbiljetten, onder 1°. hiervoren vermeld, vervangen;

3°. dat het uiterlijk tijdstip der intrekking van de opgemelde muntbiljetten, daargesteld krachtens de wet van 17 September 1849, blijft bepaald op den *laatsten December* 1853, en dat die intrekking plaats heeft bij de Nederlandsche Bank te Amsterdam,

4°. dat de gelegenheid tot inwisseling der nog in omloop zijnde muntbiljetten, uitgegeven krachtens de wet van 17 September 1849 (*Staatsblad n°.* 46), wordt opengesteld bij de Nederlandsche Bank te Amsterdam *van en met den vijfden tot en met den laatsten December* 1853;

5°. dat die muntbiljetten echter nog gedurende het geheele jaar 1854, in alle betalingen aan de schatkist worden aangenomen en krachtens art. 4 der wet van 18 December 1852 (*Staatsblad n°.* 211), tot het einde van den termijn van verjaring, en dus tot 31 December 1855, inwisselbaar blijven bij de Nederlandsche Bank te Amsterdam;

6°. dat de houders van muntbiljetten, die zulks mogten verlangen, de tusschenkomst van de Betaalmeesters in de Provincien kunnen inroepen, om de inwisseling hunner biljetten bij de Nederlandsche Bank te Amsterdam, te bewerkstelligen."

— De *Staatscourant* behelst heden een verslag van de commissie voor de geologische beschrijving en kaart van Nederland (de heeren *van Breda*, *Miquel* en *Staring*), over het verrigte van October 1852 tot October 1853. Het verslag eindigt met deze opmerkingen:

«Uit het bovengezegde meenen wij te mogen besluiten, dat het resultaat der werkzaamheden gedurende het afgeloopen jaar gunstig is geweest. Waarnemingen zijn er in menigte geschied, meer dan genoeg althans om tot onderwerp van studie te verstrekken voor het jaargetijde waarin wij den arbeid op het terrein moeten staken. De verzameling op het Paviljoen te Haarlem is zoo uitgebreid geworden dat wij beschikken over meerdere ruimte hebben moeten verzoeken. In het uitgeven van een overzigt dier verzameling en tevens van de geheele geologie van Nederland, hebben wij getracht de wetenschap meer in het bereik van het algemeen te stellen. Daarbij is een deel onzer verhandelingen in het licht verschenen, dat, vertrouwen wij, met welgevallen door het wetenschappelijk publiek zal worden aangenomen. En dat, eindelijk, onze correspondentie het geheele land door met levendigheid blijft voortgaan, moge de 450, sedert October van het vorige jaar, ingekomen stukken bewijzen en de 470 met welke onze secretaris die heeft beantwoord.

— In de *Staats-Courant* van heden leest men het volgend berigt:

«De Minister van Binnenlandsche Zaken, door den Koning gemagtigd om zorg te dragen dat, na de opheffing van het Koninklijk Nederlandsche

Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten, de bepalingen bij uitersten wil van den 10den Januarij 1837 gemaakt door wijlen den heer Mr. *Jacob Hendrik Hoeufft* te Breda, zoo veel mogelijk worden nageleefd, looft, ingevolge de bewoordingen van dat Testament, bij deze uit: «een gouden eerepenning ter waarde van ten minste twintig gouden «dukaten, aan den maker van het best, verre boven het middelmatige, «gekeurde Latijnsch gedicht van ten minste vijftig regels, mits geene ver-«taling zijnde, noch een privaat gelegenheidsvers, noch een stuk, dat be-«vorens òf in druk òf in handschrift in omloop is geweest."

«De mededingende dichtstukken moeten vóór den 1sten December 1854 aan het Departement van Binnenlandsche Zaken worden ingezonden. Zij behooren te zijn geschreven met eene andere hand dan die des vervaardigers en voorzien van eene zinspreuk, te herhalen op een daarbij te voegen verzegeld briefje, bevattende den naam, de betrekking en de woonplaats van den vervaardiger.

«Van den uitslag der mededinging zal nader mededeeling worden gedaan."

— Reeds zijn bij de Tweede Kamer acht adressen ontvangen, houdende verzoek om in aanmerking te komen bij de benoeming van een lid der Algemeene Rekenkamer, in de plaats van den heer *S. P. van Idsinga*, die adressen zijn van de heeren *Hooft*, lid der Provinciale Staten van Overijssel; *Lagemans*, referendaris–hoofdredacteur van de *Nederlandsche Staats-Courant; van Eyk*, koopman te Amsterdam; *de Meijier*, referendaris bij het ministerie van kolonien; baron *van Reede van Outshoorn*, te Rotterdam; *Creighton*, directeur van het postkantoor te Middelburg; *de Rouville*, lid der Provinciale Staten van Zuid-Holland, en *van den Bosch*, militair-onderintendant, geplaatst bij het Ministerie van Oorlog.

— Z. M. de Koning heeft weder een hartelijk blijk gegeven, het lot zijner onderdanen te willen verbeteren en thans in zijne bemoeijingen de laagste standen der maatschappij opgenomen.

De Koning heeft namelijk aan het Kon. Instituut van Ingenieurs te Delft, reeds in de vorige maand, het volgende schrijven doen rigten:

«De Koning, acht gevende op de slechte inrigting der buurten en de weinige geschiktheid van de woningen voor de behoeftige volksklasse in het Vaderland, en gezien hebbende wat tot verbetering voor dien noodlottigen toestand in Engeland, Belgie en Frankrijk beproefd wordt en gedaan is, heeft mij opgedragen (namelijk aan Z. M. Secretaris voor de zaken van Landbouw en Nijverheid), den Raad van Bestuur van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs beleefdelijk uit te noodigen, om deze zaak tot een onderwerp van gezette overweging te maken.»

«Zijne Majesteit wenscht, door den Raad of door eene Commissie uit de leden van het Instituut te worden voorgelicht, omtrent de vereischten en inrigting eener arbeiders-woning, welke, voldoende aan de regelen der gezondheidsleer en overeenkomstig de behoeften van onzen landaard, tevens door de billijkheid der kosten van oprigting, een waarborg oplevert tegen geldelijk verlies, en omtrent de middelen welke zouden kunnen leiden tot verbetering van den hoogst ongunstigen toestand, waarin de arbeidende standen in dit opzigt verkeeren.»

Zulke woorden doen het hart des Konings, hetgeen telkens getuigt van de warmste belangstelling in het heil des volks, weder eere aan.

De Raad des Instituuts heeft deze zaak met al de belangstelling opgenomen, welke zij verdient en gemeend, dat aan 's Konings bedoelingen het best zal voldaan worden door het benoemen eener Commissie, welke aan den Koninklijken Beschermheer verslag zal uitbrengen.

De Commissie, daartoe uitgenoodigd, bestaat uit de HH.: *H. F. G. N. Camp*, *F. W. Camp*, *F. W. Conrad*, *M. H. Conrad*, *G. J. Mulder*, *W. N. Rose*, *J. Warnsinck*.

— Zondag ochtend omstreeks half zes ure barstte een hevige brand uit veroorzaakt door het broeijen van hooi, in eene schuur van den bouwman *J. van Dongen*, te Raamsdonksveer, welke brand zoo fel woedde dat in nog geen drie uren tijds die schuur met het woonhuis, het daarneven staande huis en schuur van *P. Dorreboom* en eene schuur aan de overzijde van den weg, met al hunnen grooten voorraad granen, hooi, enz., 1 paard, 4 kalveren, 2 varkens en eene den vorigen dag geslachte koe, die aan den balk hing, geheel door de vlammen zijn vernield, terwijl nog twee paarden zoo veel hebben geleden dat zij ook als verloren moeten geacht worden. Ook van Geertruidenberg was eene brandspuit ter hulp toegesneld. Daar slechts de gebouwen verzekerd waren, hebben gemelde bouwlieden zeer belangrijke schade door dezen ramp geleden.

— Uit Assen schrijft men, dat bij de Regering het plan bestaat, om de telegraaflijn van Zwolle over Meppel en Assen naar Groningen tegen het einde 1854 te voltooijen en de voortzetting naar Friesland en Hannover dadelijk met het begin van 1855 aan te vangen.

— In den nacht van den 11den op den 12den dezer, had in het veen tusschen Roswinkel en Weerdinge een treurig voorval plaats. Twee Rijksambtenaren komen daar tusschen een troep smokkelaars van omstreeks twintig man en doen eene aanzienlijke aanhaling van zout, waarbij zij een der sluikhandelaars grijpen. Na deze gebonden te hebben gaat een dier ambtenaren eenen wagen halen, ten einde het aangehaalde zout ten kantore van Emmen te vervoeren, latende den gearresteerde, dien hij menschlievend met zijnen mantel tegen de koude beschut, benevens het zout ter bewaking van zijn collega. Intusschen weet de gearresteerde, daarin begunstigd door den mantel des afwezigen ambtenaars, zich van zijne banden te ontdoen, neemt de vlugt, maar sprint in eene sloot. Hij verzoekt den hem bewakenden ambtenaar, hem uit de sloot te helpen, die dit, menschlievend als hij is, gereedelijk doet. Dan, naauwelijks heeft hij den smokkelaar op den oever, of deze grijpt hem bij de keel, en doet eenen ernstigen aanval op zijn leven. De ambtenaar heeft nog even den tijd eene pistool te trekken, en haar, terwijl de smokkelaar zijnen vinger grijpt, met den duim af te drukken. Het schot gaat los, en de smokkelaar zinkt levenloos naast den ambtenaar neder.

— Dezer dagen is door *W. Butter*, woonachtig onder Kralingen, terwijl hij bezig was met het repareren zijner woning, na het opbreken van den steenen vloer, onder den grond eene pot of melkkan gevonden, gevuld met een groot getal oude zilveren muntspecien, als Zeeuwsche rijksdaalders, achtentwintigen, daalders, guldens, enz., ter waarde van ongeveer *f* 1350.

— Uit Amsterdam schrijft men, dat nabij de Muiderpoort onlangs was opgerigt een tocht-molen, naar aanleiding van een model op de Londensche wereld-tentoonstelling voorkomende. Nadat men alles met dezen molen heeft beproefd, is men tot het besluit moeten komen het gansche gebouw weder af te breken. Men verzekert dat deze molen ongeveer [illegible] 100,000 gekost heeft. Volgens de berekening moest hij eene kracht van 4 gewone molens ontwikkelen.

NATUURKUNDIG GENOOTSCHAP.

Vergadering op Maandag 21 November 1853 des avonds ten $6\frac{1}{2}$ ure.
Redenaar: De Heer Dr. HEIJLAARTS.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 13 Nov. tot en met 19 Nov. 1853. 8 mann. 1 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 13 Nov. tot en met 19 Nov. 1853. 1 huwelijk.

STERFGEVALLEN.

Van 13 Nov. tot en met 19 Nov. 1853. 4 mann. 2 vrouwel. geslacht.
Een levenloos aangegeven kind.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, den 18 November.

TARWE ruim prijshoudend met veel handel, verkocht 131 ℔ bonte Pools. *f* 485; 128, 130 ℔ Witb. dito *f* 475, *f* 485; 131 ℔ Roodb. dito *f* 465; 120, 128 ℔ bonte dito *f* 455, *f* 460; 121 ℔ dito *f* 410, aan de Zaan; 163 ℔ Kubank *f* 430.

ROGGE *f* 5 à *f* 10 hooger met belangrijken handel: 121 ℔ Pruiss. *f* 310; 122 ℔ O. Odessa *f* 305; 120 ℔ N. Petersb. *f* 307; 116, 118 ℔ N. Arch. *f* 295, *f* 300; 115, 116 ℔ O. Gedr. *f* 292, *f* 295; 117 ℔ Jar.-Arch. *f* 297, aan de Zaan.

GERST iets hooger: 111 ℔ N. Deensche *f* 266; 113 ℔ N. Holst. *f* 268, *f* 270; 100 ℔ Vriesche Zomer *f* 218.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD onveranderd: op 9 vaten Olie te leveren: dadelijk $68\frac{1}{2}$ P. vl. in Nov. 69 P. vl.; in April eerstk. 71 P. vl.; in Sept. eerstk. $66\frac{1}{2}$ P. vl.

LIJNZAAD bleef zonder handel; de stemming was vast.

RAAPOLIE met weinig variatie; op 6/w. *f* 38, Vlieg. *f* $36\frac{3}{4}$; 1 Dec. eerstk. *f* $36\frac{3}{8}$ à *f* $36\frac{1}{2}$; 1 Mei eerstk. *f* $38\frac{1}{2}$ à $38\frac{5}{8}$; 1 Sept. en 1 Oct. eerstk. *f* $37\frac{1}{2}$.

LIJNOLIE een doen: op 6/w. *f* $30\frac{3}{4}$; Vlieg. *f* $29\frac{1}{2}$; 1 Dec. eerstk. $29\frac{1}{4}$ à 29; Maart, April en Mei eerstk. *f* 30.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* $37\frac{3}{4}$; Vlieg. *f* $36\frac{1}{2}$.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 80 à *f* 85. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 11 à $13\frac{1}{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 18 NOVEMBER 1853.

	van	tot
Het Nederl. Mudde Tarwe	*f* 14,50	*f* 15,50
Het dito dito Rogge Oude	» 0,00	» 0,00
Het dito dito Rogge Nieuwe	» 10,50	» 10,60
Het dito dito Boekweit Oude	» 0,00	» 0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» 0,00	» 8,00.
Een dito pond Boter		» 0,80.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 2.90	*f* 4,50
Het 1000 Eiken Telhout		» 2 50.
Det 1000 Doof Hout		» 2,10.
He kar Spaanders		» 2,90.
De » Struiken		» 3,00
De 100 Mutsaard		» 3,00

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (18 *November*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $60\frac{3}{4}$, 61; 3 pCt. $73\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; 4 pCt. $91\frac{7}{8}$, 92; Handelm. 125; Oblig. Holl. Spoorw. $4\frac{1}{2}$ pCt. 98; Spanje onbep. st. 1 pCt. $21\frac{7}{16}$, $\frac{3}{8}$; 3 pCt. $40\frac{3}{8}$; Coup. Bewijzen [illegible]; Portugezen 3 pCt. $36\frac{3}{8}$, [illegible]; Oude Russen 103, $\frac{3}{8}$; dito 1828—29 $101\frac{3}{4}$, 102; Certif. $4\frac{1}{2}$ pCt. $95\frac{?}{8}$; 4 pCt. bij Hope $89\frac{1}{4}$; Id. bij Stieglitz 88; Metall. 5 pCt. $75\frac{1}{4}$, $\frac{7}{16}$; Nieuwe 5 pCt. $89\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $38\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; Braz. 95, $\frac{1}{8}$; Mexiko $22\frac{7}{16}$, $\frac{3}{4}$; Grenada $18\frac{3}{4}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pCt. 69.

Advertentiën.

, De Bekende en Onbekende **SCHULDEISCHERS** van de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van RUDOLPHUS VERBATEN en MARIA STOOP, in leven Echtelieden, gewoond hebbende en beide te *Zevenbergen* overleden, worden bij deze, ter voldoening aan Art. 1082 van het Burgerlijk Wetboek, opgeroepen, om op *Maandag den* 28. *November* 1853, des voormiddags om 10 uren, te verschijnen, ten Kantore van den Notaris A. VAN DE WERK, te *Zevenbergen*, ten einde de Rekening en Verantwoording aan te hooren, en, zoo er geen verzet plaats heeft hunne Schuldvorderingen te ontvangen, voor zooverre het bedrag dier Nalatenschap toereikende zal zijn.

, Bij DE GRAAUW en HOPMAN, Uitgevers alhier, is gelegenheid tot plaatsing van een paar **BURGER JONGENS**, GOED kunnende VOUWEN en INNAAIJEN. — Bij voornoemden zijn nog weinige Exemplaren voorhanden van **BREDA'S FEESTVREUGDE** op 25, 26, 27 en 28 September 1853. — Prijs 30 Cents.

, Uwe **REVALENTA ARABICA** heb ik aangewend in eene ziekte, welke tot dusver alle mogelijke bekende geneesmiddelen getrotseerd heeft, namelijk bij »*Maagkanker*," en wel met het schitterendste gevolg. Dit middel doet niet alleen het onafgebroken braken bij den Maagkanker ophouden, maar herstelt ook zelfs de spijsvertering en de bloedbereiding, zoodat in dit geval de Revalenta Arabica niet slechts als voedingsmiddel, maar als een wezenlijk geneesmiddel moet aangezien worden. Ongetwijfeld zal dit uitmuntende Meel dezelfde uitstekende diensten bewijzen in alle andere slepende ongesteldheden der spijsverterings-werktuigen. Ik heb het ook in eenen hardnekkigen hebbelijken windkolijk aangewend met de beste uitkomst, waarom ik dit versterkende Meel als eene voortreffelijke heilzame gave der natuur beschouw.

Dr. GATTIKER.

OP ONDERVINDING GEGRONDE BEOORDEELING VAN DE WERKING DER REVALENTA ARABICA, IN TERING, DOOR DOCT. GRIES.

Mijne Echtgenoote, welke sedert vele jaren reeds aan de borst was lijdende, werd in den aanvang van dit jaar zoo gevaarlijk ziek, dat ik haren dood tegemoet zag. Middelen, welke zich in andere gevallen van etterzakken heilzaam betoond hadden, weigerden hier volkomen hunne dienst, terwijl de zwakte dagelijks toenam en niet wilde wijken voor de meest beproefde voedingsmiddelen. Op raad van een vriend in Hanover, even als ik, Doctor in de Geneeskunde, welke zich bij voorkeur met borstlijders bezig hield, en de **REVALENTA ARABICA** sedert hare ontdekking vaak aanwendde en nog aanwendt, liet ik ze ook mijne Vrouw gebruiken, en ik moet in gemoede bekennen, dat dit zoo vaak genoemde en verschillend beoordeelde middel mijne stoutste verwachting overtroffen heeft. Mijne Vrouw herstelde van oogenblik tot oogenblik, hare zwakte verminderde langzamerhand en nadat zij dit voedingsmeel gedurende zes weken gebruikt had, was haar toestand zoo in het oogloopend verbeterd, dat zij nog slechts enkele oogenblikken op den dag te bed behoefde te blijven. Reeds na veertien dagen was het zoo uitputtende nachtelijke zweet opgehouden, het opgeven verminderde langzamerhand en de gezondheidstoestand en krachten mijner Vrouw kunnen gezegd worden geëvenredigd te zijn aan haren ligchaamsbouw, daar zij reeds gedurende eenige uren daags hare huiselijke bezigheden kon verrigten. Met dankbaarheid jegens het Opperwezen voor de herstelling mijner Vrouw reken ik mij tot een aangenamen pligt deze uitstekende werking der **REVALENTA ARABICA** in borstteringen bekend te maken.

Maagdenburg, 16 September 1853.

GRIES,
Doctor in de Geneeskunde.

De **REVALENTA** is een voedzaam en geneeskrachtig Meel, dat in deze tijden aan gezonden en zieken aan te bevelen is. Zij maakt eene grage maag en geneest zeer voorspoedig hardlijvigheid, onregelmatigheid in de verrigtingen, verstoppingen, zuur, kramp, buikpijn, stuipen, maagkanker, maagwater, diarrhea, zenuwziekte, galachtigheid, aandoening van lever en nieren, windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtige hoofdpijn, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, duizeligheid, pijn tusschen de schouderbladen en in de maag, huiduitslag, scheurbuik, koorts, klierziekte, onzuiverheid, bloedarmoede, tering (wanneer zij niet hopeloos is), waterzucht, rhumatiek, jicht, influenza, griep, misselijkheid en braking gedurende de zwangerschap, na het eten of op zee, neerslagtigheid, miltzucht, algemeene verzwakking, verlamming, hoest, aamborstigheid, benauwdheid op de borst, slijmziekte, ongedurigheid, slapeloosheid, blozen zonder aanleiding, beving, afkeer van de zamenleving, ongeschiktheid tot studie, zinsverbijsteringen, verlies van het geheugen, duizeling, ophooping van bloed naar het hoofd, uitputting, mismoedigheid, ongegronde vrees, besluiteloosheid, wanhoop, zucht tot zelfmoord, enz.

Du Barry's Revalenta wordt in onderstaande Dépôts verkocht.

1 ℔	2 ℔	5 ℔	12 ℔
2 Guld.	$3^1/_2$ Guld.	8 Guld.	16 Guld.

Dubbel geconcentreerde zijn in de grootere Canisters ook voorhanden.

Eene Holl. Gebruiksaanwijzing is bij iedere doos.

Op aanraden van eenige Heeren Doctoren zijn wij zoo vrij, de faculteit opmerkzaam te maken, dat dit Meel er krachtig toe bijdragen kan, om in behandeling zijnde Patiënten te genezen.

Amsterdam, Verkoophuis.	Eindhoven, A. Begnin.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Helmond, A. H. Martin.
» P. Appelboom, Apoth.	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Boxmeer, G. Muller.	Rozendaal, T. X. Kruger.
Breda, Wed. Wierox Folla.	Tilburg, C. H. Domhoff.
» Kannemans van Dashorst.	

KONINKLIJKE AKADEMIE VOOR DE ZEE- EN LANDMAGT.

De RAAD van ADMINISTRATIE van opgemelde Akademie, zal op *Dingsdag, den* 29. *November* 1853, des middags ten 12 ure,

AANBESTEDEN:

De **LEVERANCIE** van **LAARZEN** en **SCHOENEN**, en het **ONDERHOUD** van die artikelen ten behoeve van de Adelborsten en Kadets, over het tijdvak van den 1 *Januarij* tot den 15 *Julij* 1854, (tijdstip waarop de vacantie aanvangt).

De voorwaarden van aanbesteding liggen ter lezing op het Bureau van den Kapitein-Kwartiermeester. De Billetten (op zegel geschreven en de namen bevattende van twee borgen) kunnen tot $11^1/_2$ uur van den dag der aanbesteding in de aldaar geplaatste Bus gestoken worden.

BREDA, den 19 November 1853.

Op Last van den Raad voornoemd,
De Kapitein-Kwartiermeester,
VAN HEES.

KONINKLIJKE AKADEMIE VOOR DE ZEE- EN LANDMAGT.

De RAAD van ADMINISTRATIE van opgemelde Akademie, zal op *Dingsdag den* 29 *November* 1853, des middags ten 12 ure,

VERPACHTEN:

Het WEGHALEN van den PAARDENMEST, gedurende het jaar 1854.

De Voorwaarden der Verpachting liggen ter lezing op het Bureau van den Kapitein-Kwartiermeester. De Billetten (op zegel geschreven, met vermelding tevens van de namen van twee Borgen) kunnen tot $11^1/_2$ ure van den dag der Verpachting in de aldaar geplaatste Bus gestoken worden.

BREDA, den 19 November 1853.

Op Last van den Raad voornoemd,
De Kapitein-Kwartiermeester,
VAN HEES.

VERKOOPING

VAN

Gerief-, Timmer- en Brandhout,

op 3 maanden Crediet,

op *Woensdag den* 23. *November* 1853, des voormiddags ten 10 uren, op het *Kasteelplein*, bij de *Waterstraat*, bestaande in: GREENEN-, VUREN- en DENNEN DEELEN, RIBBEN en LATTEN, EIKEN SCHALEN, SPAANDERS en STEEKBLOKKEN, TOPPEN en KAGCHELHOUT.

2 *Uren voor de Verkooping aldaar te zien.*

, W. A. DE HAAN, Fz., Ondernemer van Publieke Verkoopingen te *Breda*, zal, op *Donderdag den* 24. *November* 1853, beginnende des voormiddags ten *tien* ure, in de gewone Verkoopzaal op de *Veemarkt*, Lett. D, N°. 178, te *Breda*, ten overstaan van een daartoe bevoegd beambte, aan de meestbiededen om *CONTANT GELD*,

PUBLIEK VERKOOPEN:

Eenige aan de Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt behoorende buiten dienst gestelde Goederen,

bestaande in: 60 Rokken, 260 Mouwvesten en Baatjes, 170 Pantalons, 160 Linnen- en 450 Katoenen Hemden, 410 Onderbroeken, 190 paren Laarzen, 470 paren Schoenen, 850 paren Sokken, een aantal Beddelakens, Servetten en Tafellakens, verscheidene Kwartiermutsen, Gewast Linnen Petten, Lakensche Vesten, Epauletten, Halsdassen, Lederen en Geweven Handschoenen, Zakdoeken, Handdoeken, Broekdraagbanden, Slaapmutsen, Halsboorden, ruim 2000 Ned. Ellen Zelfkant, eenige Tinnen Bierkannen en Waterpotten, Koperen Lampen, een groote partij defect Geleerwerk en hetgeen er verder ten Verkoop zal worden aangeboden.

Gemelde Goederen zijn twee uren voor de Verkooping, aldaar voor een ieder te zien.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.